

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Иво Николаев Попов

Департамент „Дизайн“

Нов български университет, София

на

Дисертацията

„Експериментални форми на типографията в художествените и периодичните
печатни издания“

С подзаглавие „Изразни средства за реализиране на авторски идеи“

Докторант:

Бояна Иванова Павлова

Предоставеният дисертационен труд от Бояна Павлова е с обем от 323 страници, от тях 299 основен текст.

Структурата на съдържанието е разпределена в увод, три глави и заключение. Основният текст на дисертационния труд е допълнен от библиография на използваните източници с теоретична литература (140 на английски език, 20 на български език, 1 на испански език, 1 на руски език), достъпните уебстраници (42 уебстраници), приложение с предложената от автора типология в табличен вид и приложение с библиография на коментираните в дисертацията художествени и периодични печатни издания (83 книги и списания).

Използваните източници в хода на изследването обхващат необходимите за поставените цели теоретични разработки, които включват: книги, сборници и статии в периодични издания от утвърдени в съответната научна област автори, както и съвременни проучвания и публикации по темата на дисертацията.

Текстът на дисертацията е съпроводен от отделно приложение – албум с илюстрации на анализираните в изложението образци (22 ръкописни и 77 печатни книги), който съдържа 148 страници и 102-ма автори.

Бележките под линия в дисертацията разясняват специфични термини и предоставят допълнителни уточнения с цел по-голяма изчерпателност или прецизиране на изложената информация.

Целите и задачите на изследването са ясно формулирани като тяхната същност определя и самата съдържателна структура на дисертационния труд.

Методологията на изследването е чрез методите за анализ - семиотичен, иконологичен, езиков и културно-исторически.

В първата глава на изследването са разгледани принципите на функциониране на писмеността и историческото формиране на типографската норма. Специално внимание е отделено на подробният обзор по периоди от древността до началото на 20-ти век на калиграфията, типографията и оформлението. Тази част от изследването има много важен въвеждащ историко-теоретичен характер. Хронологично са проследени формирането на конвенциите в изкуството на ръкописната книга и особено внимание се обръща на откриването на книгопечатането, като се разглежда доизграждането на конвенциите в печатната книга през вековете. В края на първата глава се представя синтез на ясно оформилата се норма в типографията от началото на 20-ти век.

Тази първа част от дисертацията се отличава с ясна структура и съдържание, което е изградено върху обширна и адекватна за темата българска и чуждестранна литература. Използваните примери и източници са коректно поднесени и показват задълбочени и ерудирани познания върху анализираната проблематика.

Втората глава на дисертационният труд е посветена на авторските решения отвъд типографската норма. Важен изследователски момент в тази част на дисертацията е направеният анализ на влиянието на авангардните течения върху експериментите в типографията. Излага се тезата за легитимирането на неконвенционалните подходи и възникването на разбирането за текста и образа като възможна синкретична форма. Установява се въвеждането на нови подходи и превръщането на експерименталните форми на типографията в нов, алтернативен, но пълноправен визуален език. Предложените категории ясно дефинират характеристиките на всички съществуващи проявления и постепенното им отдалечаване от невидимата типография. Подкрепени са от значително количество примери от различни периоди и държави.

Обобщенията и систематизацията на изследваната и анализираната информация по темата имат безспорен приносен характер в теоретично и практично отношение.

Третата глава на дисертацията е посветена на типографията като самостоятелна художествена реалност в книгата и анализира проблема за типографския експеримент като изразно средство за осъществяване на авторските идеи в медията на книгата и типографската интерпретация. Съпоставят се концепциите и начините на провеждането им с помощта на типологията, разглежда се и се допълва дефиницията на експерименталните форми на типографията.

Тук особена и важна ценност представляват анализите на разликата между типографските експерименти на поетите, писателите, художниците като автори, и художниците като интерпретатори, в техните концепции и подстъпи към лингвистично-визуалната материя.

Дисертацията „Експериментални форми на типографията в художествените и периодичните печатни издания“ е оригинално научно изследване, което е базирано върху задълбочени теоретични изследвания и анализи в областта на типографията. Фокусирана е върху обширна проблематика и заслужава адмирации, защото приема предизвикателството да предложи подходящ хоризонт за нейното теоретико-практично осмисляне.

Успехът на дисертацията е свързан с иновативния анализ на сложна и обширна проблематика, която има важна роля за бъдещото развитие на типологията на експерименталните форми на типографията и нейните неконвенционални проявления.

В заключение смятам, че научната стойност на предложения дисертационен труд е безспорна и отговаря на изискванията за придобиване на образователна и научна степен “Доктор”.

17. 06. 2023 г.

София

.....

/доц. д-р Иво Попов/